

Razvojna Agencija Žepče d.o.o.
Development Agency Žepče d.o.o.

**INFORMACIJA O PRUŽANJU SAVJETODAVNE POMOĆI POLJOPRIVREDNIM PROIZVOĐAČIMA
U OPĆINI ŽEPČE**

***pripremila:
Razvojna agencija Žepče***

Žepče, srpanj/juli 2014

Uvod

Za izradu Informacije o pružanju savjetodavnih usluga iz poljoprivrede, Razvojna agencija Žepče je u periodu 15.06. – 30.06.2014.god., izvršila anketiranje pružatelja savjetodavnih usluga na području općine Žepče na osnovu kojeg je uradila „Analizu pružatelja savjetodavne pomoći u poljoprivredi u općini Žepče“.

Anketa je obuhvatila sve pružatelje savjetodavne pomoći iz područja poljoprivrede na općini Žepče od javnog, privatnog i civilnog sektora. Anketirano je 14 subjekata koji na bilo koji način vrše usluge savjetovanja i/ili pružaju bilo koju vrstu pomoći poljoprivrednicima.

Anketom su obuhvaćena Poljoprivredna služba Općine Žepče, Razvojna agencija Žepče, Veterinarska stanica Žepče, četiri poljoprivredne zadruge i sedam poljoprivrednih udruženja.

Cilj ankete je bio da se dobiju povratne informacije od pružatelja savjetodavnih usluga u oblasti poljoprivrede, na slijedeća pitanja: broj osoba zadužen za pružanje usluga, vrste usluga, metode pružanja usluga, broj poljoprivrednika koji koristi usluge, koji sektori su najzastupljeniji, za koje usluge ima iskazan interes od strane poljoprivrednika, što onemogućava pružanje usluga i koje su preporuke za unapređenje tih usluga.

Tehnika prikupljanja podataka u anketnom istraživanju je bilo osobno anketiranje svakog pružatelja usluga kako bi se osiguralo njihovo sudjelovanje i dobili potpuni odgovori na postavljena pitanja.

1.Osnovna obilježja poljoprivrede u općini Žepče

Općina Žepče zauzima površinu od 282 km² na kojoj živi 31.582 stanovnika. Prema OECD kriterijima, spada u red ruralnih općina i većina stanovništva općine živi u ruralnim naseljima. Poljoprivredna proizvodnja je važan gospodarski potencijal općine Žepče. Od ukupne površine općine Žepče na poljoprivredno zemljište otpada 4.489 ha, od toga na voćnjake otpada 738 ha, oranice i vrtove 1294 ha, livade 1140 ha i pašnjake 1317 ha.

U agrarnoj strukturi prevladavaju obiteljska poljoprivredna gospodarstva. Većinom se radi o malim i srednjim gospodarstvima, koja proizvode uglavnom za vlastite potrebe. Zadnjih desetak godina u porastu su gospodarstva koja podižu intenzivne nasade i proizvode za tržište.

Prema podacima Službe za gospodarstvo i financije općine Žepče iz studenog 2013. god. na području općine registrirano je 1309 poljoprivrednih gospodarstava, od toga 1289 su OPG, 24 poljoprivredna obrta i poduzeća, 4 zadruge (300 članova) i 9 aktivnih poljoprivrednih udruženja (1100 kooperanata). Ukupan broj osoba uključenih u poljoprivrednu proizvodnju unutar PG-u iznosi 3292 osobe, a ukupna površina koja se obrađuje 1624,88 ha.

2.Poljoprivredna savjetodavna pomoć u općini Žepče

Općina Žepče nema formiranu posebnu Savjetodavnu poljoprivrednu službu, a njenu ulogu i potrebe poljoprivrednika za ovakvom vrstom usluga ispunjavaju Služba za gospodarstvo i financije-odjel poljoprivrede Općine Žepče i Razvojna agencija Žepče. Značajna uloga je Veterinarske stanice, te zadruge i udruženja koje okupljaju značajan broj poljoprivrednih proizvođača i koje svojim članovima nude veliki broj savjetodavnih usluga.

a.) Pružatelji savjetodavne pomoći poljoprivrednicima

Pružatelje savjetodavne pomoći u poljoprivredi u općini Žepče su zastupljeni u javnom, privatnom i civilnom sektoru. Ukupan broj je 14.

Javni sektor:	Privatni sektor:	Civilni sektor:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Služba za poljoprivredu općine Žepče 2. Razvojna agencija Žepče 3. J.U. Veterinarska stanica Žepče 	<ol style="list-style-type: none"> 1. OPZ „Agrofarm“ 2. ZZ „Žepački Rolend“ 3. SVZ „Vitis“ 4. „Poljar“ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udruga poduzetnika poslodavaca Žepče-Agroinkubator 2. UPP „Matica AnaAri“ Željezno Polje 3. UP „Patrioti“ Željezno Polje 4. UP „Proizvođači maline – kooperanti“ 5. UP „Nafaka –Že“ 6. „Udruženje pčelara“, Žepče 7. Udruženje poljoprivrednika.-EKO AGRAR -Begov Han

b.) Vrste savjetodavnih usluga koje se pružaju poljoprivrednicima

Aktivnosti koje se obavljaju za poljoprivrednike dijele se na dvije grupe: stručne poslove za poljoprivrednike (uključuju stručne savjete i informacije, predavanja, nastup u javnim medijima, sudjelovanje u projektima namijenjenih poljoprivrednicima) i administrativni poslovi za poljoprivrednike (informacije i pomoć u ispunjavanju dokumentacije za ostvarivanje poljoprivrednih potpora, kredita i drugih oblika financiranja i sl.)

Pregled savjetodavnih usluga koje koriste poljoprivrednici je vrlo širok, a čine ih usluge:

- nabavke sadnog i repromaterijala,
- organizacije otkupa i pronalazak tržišta,
- organizacija edukacija,
- asistencije u pripremi prijava za poticaje,
- savjetovanje u sektoru ljekobilja, voća i povrća,
- priprema projektnih prijedloga,
- posredovanje prilikom iznajmljivanja zemljišta,
- savjetovanje za uzgoj vinove loze i podizanje nasada,
- prerada voća, povrća i ljekobilja,
- usluge analize zemljišta,
- čuvanje voća i povrća u hladnjači,
- izrada biznis planova,
- tehničke usluge za razvoj obiteljskih gazdinstava, MSP-a, obrta, zadruga, udruženja,
- liječenje i mjere zaštite životinja,
- savjetovanje za unapređenje proizvodnje i kvaliteta proizvoda u animalnoj proizvodnji,
- pregled i ocjena kvalitete mesa i mesnih prerađevina,
- DDD (dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija),
- savjetovanje i praktična edukacija u pčelinjaku,
- usluge marketinga i promocije.

Statistika pružanja usluga od strane pružatelja savjetodavnih usluga:

50% usluge edukacije	35,7 % organizacija otkupa, pronalazak tržišta, te asistencija u pripremi aplikacija za ostvarivanje poticaja
28,6% usluge nabavke sadnog i repromaterijala	21,4% usluge marketinga i promocije

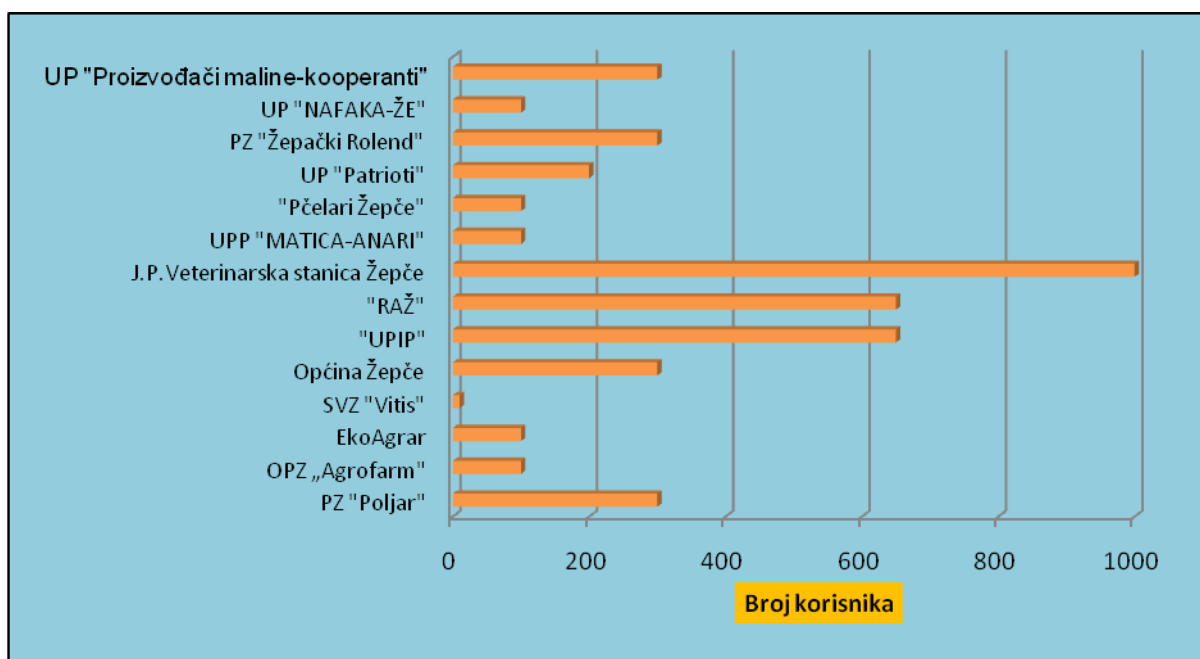
c). Načini pružanja savjetodavnih usluga poljoprivrednim proizvođačima

Najčešće metode pružanja savjetodavnih usluga u poljoprivredi:

- individualno savjetovanje,
- organizacija grupnih edukacija
- praktična obuka na terenu,
- tehnička asistencija zadrugama i udruženjima,
- informiranje putem weba, i dr. elektronskih i masovnih medija
- savjetovanje putem pisanih dokumenata, brošura, priručnika, letak,

U savjetodavnom radu većina pružatelja savjetodavnih usluga koristi kombinaciju više savjetodavnih metoda, dok neki pružatelji koriste sve ili gotovo sve navedene metode. Pri tome se najviše koriste metode praktične obuke na terenu koju koristi 11 pružatelja savjetodavnih usluga ili 78,5 %, metode grupnih edukacija i individualnog savjetovanja koristi 10 pružatelja savjetodavnih usluga ili 71,4%, pronalazak tržišta, organizacija otkupa, i nabavka sadnog i repromaterijala koristi 9 ili 64,28% pružatelja savjetodavnih usluga, savjetovanje putem pisanih dokumenata i informiranje putem weba i dr. elektronskih medija 7 ili 50 %, tehnička asistencija zadrugama i udruženjima 4 ili 28,57%, zdravstvena zaštita i liječenje životinja 2 ili 14,28% dok se najmanje koristi metoda obilaska terena i procjena stanja na kulturama tj. 1 ili 7,14% pružatelja savjetodavnih usluga.

Anketa je pokazala da 30,77% pružatelja savjetodavnih usluga ima do 100 korisnika godišnje, 30,77% ima do 300 korisnika godišnje, 15,39% imaju više od 300 korisnika 7,69% ima do 10 korisnika godišnje, 7,69% ima do 200 korisnika godišnje i 7,69% ima više od 1000 korisnika godišnje.

d). Sektori poljoprivrede u kojima se najviše pružaju savjetodavne usluge

Najzastupljeniji sektori poljoprivrede u kojima se pružaju savjetodavne usluge su voćarstvo (jagodičasto voće) 64,28%, voćarstvo (visokostablašice) 50%, pčelarstvo i povrtlarstvo 28,57%, te stočarstvo 21,42%.

e). Potrebe i ograničenja u pružanju savjetodavnih usluga

Urađena „Analiza pružatelja savjetodavne pomoći u poljoprivredi u općini Žepče“ pokazuje da 25% pružatelja savjetodavne pomoći u općini Žepče ima iskazanu potrebu od strane poljoprivrednika za uslugama korištenja mehanizacije i mašinskog prstena, dok 16,66%, ima iskazanu potrebu za pomoć u plasmanu domaćih proizvoda na tržište EU i nabavka sadnog i repromaterijala uz mogućnost odgode plaćanja.

Iskazana potreba za uslugama od strane poljoprivrednika:	Naziv pružatelja usluga:
Izvoz domaćeg proizvoda na tržište EU	PZ "Poljar"
Usluge korištenja rashladnih kapaciteta za voće (hladnjače)	"EkoAgrar"
Nabavka sadnog materijala preko zadruge uz odgodu plaćanja	SVZ "Vitis"; UP "NAFAKA-ŽE"
Usluge laboratorijskog ispitivanja kvalitete proizvoda	"UPIP"
Više rada na terenu i praktičnog savjetovanja za poljoprivrednike,	"RAŽ"
Mogućnost sufinansiranja pokretanja polj. proizvodnje	"RAŽ"
Organizacija seminara i edukacija	J.P.Veterinarska stanica Žepče
Organizacija praktičnih vježbi	J.P.Veterinarska stanica Žepče
Usluge mehanizacije	UP "Patrioti", PZ "Žepački Rolend"; UP "Proizvođači maline-kooperanti"
Mogućnost kontrole kvalitete meda	"Pčelari Žepče"

Najveće ograničenje u ispunjavanju iskazanih potreba poljoprivrednika, koje su naveli svi pružatelji savjetodavnih usluga, je nedostatak finansijskih sredstva, dok 50% je navelo da im je veliko ograničenje nedovoljna oprema i uređaji za vršenje kvalitetni pedoloških analiza, a 16,66 % je navelo da ih ograničavaju ograničeni ljudski kapaciteti u udruženjima/zadugama (kod 50% pružatelja usluga zadužena je 1 osoba za pružanje usluga poljoprivrednicima).

Ograničenja u pružanju usluga poljoprivrednicima:	Naziv pružatelja usluga:
ograničenost ljudskih kapaciteta,	"Općina Žepče"; "RAŽ"
nedovoljna finansijska sredstva,	PZ "Poljar"; OPZ "Agrofarm"; "EkoAgrar"; SVZ "Vitis"; "Općina Žepče"; "RAŽ"; J.P.Veterinarska stanica Žepče; "Pčelari Žepče"; UP "Patrioti", PZ "Žepački Rolend"; UP "NAFAKA-ŽE"; UP "Proizvođači maline-kooperanti"
nedovoljna oprema i uređaji za vršenje analiza	PZ "Poljar"; SVZ "Vitis"; "Općina Žepče"; "RAŽ"; J.P.Veterinarska stanica Žepče; "Pčelari Žepče";
nedovoljna podrška institucija vlasti	"EkoAgrar"
bez ograničenja	„UPIP“ –Agroinkubator

Direktorica RAŽ-a

Branka Janko
Branka Janko